

Nr 235.

Av herr **Johansson, Johan Peter**, angående *understödsföreningars skattskyldighet*.

Uti Kungl. Maj:ts propositioner nr 102 och 103 till innevarande års riksdag är föreslaget, att understödsföreningar, som årligen avgiva försäkringsteknisk redogörelse angående sin verksamhet, skola taxeras till kommunal- och statlig inkomstskatt på samma grunder, som de, vilka föreslagits beträffande livförsäkringsrörelse i allmänhet.

Då understödsföreningarna icke synas ha beretts tillfälle att yttra sig över förslaget, vilket möjligen beror därpå, att dessa föreningar ej äro sammanslutna i någon centralorganisation, har deras synpunkter på frågan icke blivit framförda under förslagets beredning. Såväl kommunalskatte-kommittén som ock Kungl. Maj:t synas ha den uppfattningen, att understödsföreningarna äro jämförliga med bolag, som bedriva personförsäkringsrörelse. Häremot talar emellertid den omständigheten, att för dessa föreningar stiftats särskild lag, nämligen lagen om understödsföreningar den 29 juni 1912. Uti denna lag äro dessa föreningars särställning i förhållande till annan försäkringsverksamhet avgränsad. Lagens första stycke angiver uttryckligen, att med understödsförening avses förening för inbördes bistånd, som ej bedriver affärsmässig försäkringsrörelse. Härav framgår, att dylik förening icke skall betraktas såsom en anstalt för idkande av försäkringsrörelse i vanlig mening, utan torde ur social synpunkt närmast böra anses såsom en hjälpförening av ungefär samma karaktär som sjuk-hjälpskassor.

Redan på grund härav finnes anledning ifrågasätta lämpligheten av att tillämpa samma principer, som de, vilka anses böra läggas till grund för den affärsmässigt bedrivna försäkringsrörelsens beskattning. Men härtill kommer den omständigheten, att de föreslagna grunderna för beräkning av det beskattningsbara beloppet icke verka lika för understödsföreningar som för livförsäkringsbolagen och ej heller lika understödsföreningarna sines emellan.

Uti anvisningarna till 30 § i förslaget till kommunalskattelag meddelas, att överskottet å livförsäkringsrörelse skall beräknas så, att från bruttointäkten avdrag göres, förutom för driftskostnader, för avsättning till försäkringsfond för egen räkning, *premieåterbäringsreserv* och i lag föreskriven säkerhetsfond, ävensom för ökning av utjämningsreserverna och livränteförsäkringsrörelsens garantifonder. Återstoden av bruttointäkten jämte ett belopp motsvarande en tredjedel av dels den beräknade räntan å

premiereserv för direkt tecknade kapitalförsäkringar, dels — med viss inskränkning — den ränta, som belöper å eller eljest tillförts premieåterbäringsreserv för dylika försäkringar, utgöra den beskattningsbara inkomsten. Beträffande statlig inkomstskatt äro enahanda grunder föreslagna. Då i understödsföreningslagen icke är medgivet för sådan förening att upplägga premieåterbäringsreserv, vilket för övrigt knappast är möjligt med de enkla grunder, på vilka dessa föreningar arbeta, så medför ovan nämnda bestämmelser i skatteförordningarna, att understödsförening kommer att beskattas för hela överskottet. Försäkringsbolagen kunna däremot på grund av 123 § lagen om försäkringsrörelse upplägga premieåterbäringsreserv och därmed vinna befrielse från beskattning för större delen av uppkommet överskott. Understödsföreningarnas icke affärsmässiga rörelse skulle således beskattas hårdare än livförsäkringsbolagen, vilka bedrivs affärsmässigt. Detta gäller emellertid allenast de understödsföreningar, vilka årligen skola avgiva försäkringsteknisk redogörelse för sin verksamhet. För understödsföreningar med icke godkända stadgar, vilka icke äro pliktiga att årligen avgiva försäkringsteknisk redogörelse, kan givetvis överskottet ej beräknas, och kunna dessa föreningar därför ej beskattas. Ej heller alla föreningar med godkända stadgar avgiva dylik redogörelse årligen. Jämlikt 86 § understödsföreningslagen äger tillsynsmyndigheten, om skälig anledning föreligger, medgiva, att förening med godkända stadgar får avgiva försäkringsteknisk redogörelse mindre ofta än varje år. Med sådant medgivande blir föreningen följaktligen befriad från skatt, vadan det alltså i viss mån skulle komma att bero på kungl. socialstyrelsen, som är tillsynsmyndighet över understödsföreningarna, om understödsförening blir skattepliktig eller ej, vilket förhållande förefaller mindre lämpligt, då sagda myndighet eljest icke har att befatta sig med skatteärenden.

Som endast ett fåtal understödsföreningar äro registrerade med godkända stadgar, och en del av dessa äro befriade från årlig försäkringsteknisk redogörelse, skulle flertalet gå fria från beskattning, därför att de ej vilja underkasta sig en fullt effektiv kontroll över sin verksamhet. Dylika skattegrunder verka såsom en premiering av den mindre vederhäftiga rörelsen och som en bestraffning av den verksamhet, som ordnats med större omtänksamhet. Därest det anses nödvändigt att beskatta understödsföreningsrörelsen, bör tillses, att beskattningen blir enhetlig.

Såsom redan framhållits torde understödsföreningarna ur social synpunkt böra jämföras med sjukkassor, detta så mycket mer som flera av dem äro en fortsättning av vissa sjukkassors tidigare begravningshjälpverksamhet. Till övervägande del utgöras medlemmarna i understödsföreningarna av personer med svag ekonomi, vilka på detta sätt slutit sig samman för inbördes bistånd. Många av dessa kunna blott med största svårighet utgiva de avgifter, de åtagit sig, till föreningen. Det överskott, som uppstår av föreningens rörelse, vilket i en eller annan form kommer medlemmarna till godo, är därför mycket välkommet. Frågan bör jämväl ses ur den syn-

punkten, att understödsföreningarna genom sin verksamhet fostra medlemmarna till sparsamhet och omtanke och sålunda utöva ett välfärdsarbete, som borde mötas med välvilja och uppmuntran från det allmännas sida i stället för att utnyttjas såsom skatteobjekt.

På grund av det anförda får jag vördsamt hemställa,

att Kungl. Maj:ts propositioner nr 102 och 103 till årets riksdag, i vad de gälla beskattning av understödsföreningar, ej måtte vinna riksdagens bifall samt

att i skatteförordningarna må intagas bestämmelser om befrielse för samtliga understödsföreningar från såväl statlig som kommunal skatteplikt på grund av inkomst av rörelse.

Stockholm den 16 mars 1927.

J. P. Johansson.
